

castellum

VERENIGING VOOR LOKALE GESCHIEDENIS
VAN KALKEN EN LAARNE
www.waldack.be/castellum

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
JAARGANG XXV — NR. 3 — SEPTEMBER 2008

castellum

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN DE VERENIGING VOOR LOKALE GESCHIEDENIS VAN KALKEN EN LAARNE

BESTUUR

- Erevoorzitter: **Jonkheer de Pessemier 's Gravendries,**
Slot van Laarne, 9270 Laarne
- Voorzitter: **Marcel Meys,**
Kruisenstraat 31, 9270 Kalken, tel. 09-367-55-06
- Secretaris en
redactiesecretaris: **André Van De Sompel,**
Kruisenstraat 70, 9270 Kalken, tel. 09 367-83-54,
e-mail: andre.van.de.sompel@telenet.be
- Penningmeester: **Lieven Hanselaer,**
Koffiestraat 61, 9270 Kalken
- Bibliothecharis: **Antoon Afschrift,**
Brandemanstraat 93, 9270 Laarne
- Leden **Eric Balthau,**
Termstraat 80, 9270 Laarne
Dirk Clerick,
Nerenweg 72, 9270 Kalken
Luc De Ruyver,
Apostelhuizen 8a, 9270 Kalken
Johan R.J. De Wilde,
Varensbos 29, 9920 Lovendegem
Felix Waldack,
J. Van De Veldestraat 7, 9270 Kalken,
tel. & fax 09 367 80 92 - e-mail: felix@waldack.be

Verantwoordelijke uitgever:
Marcel Meys,
Kruisenstraat 31, 9270 Kalken

EDITORIAAL

Na een deugddoende vakantieperiode werden we meteen met de neus op de feiten gedrukt. Voldoende teksten voor nieuwe tijdschriftnummers en de brochure OMD 2008 werden immers tijdig verwacht...

Alvorens over te gaan tot een kanttekening bij de bijdragen in dit tijdschriftnummer, wil ik enkele gebeurtenissen kort aanhalen.

De lezers konden enkele tijdschriftnummers terug kennis maken met een overzichtslijst van de reeks Vruchten van het Platteland, uitgegeven door gemeentebestuur Laarne. Een volledig nummer 18 werd sindsdien gewijd aan de viering van honderdjarige Marguerite Smesman. Geboren te Melle, werd de kranige honderdjarige op zondag 20 april 2008 op het Laarnse gemeentehuis plechtig ontvangen. Marguerite woont in Laarnedorp bij haar zoon en schoondochter.

In woon- en zorgcentrum Kouterhof te Heusden werd op 19 juli 2008 de honderdjarige Pol Taragola gevierd. Misschien niets bijzonders, ware het niet dat hij in Kalken geboren werd.

Nieuws uit andere bronnen. Mevrouw Flavie Roquet publiceerde eind 2007 de *Lexicon Vlaamse Componisten geboren na 1800*, uitgegeven in Roeselare. In dat lijvige overzichtswerk werden gegevens opgenomen over Kalkense componisten Dr. Jozef Van De Velde (Kalken, 1871-1939), Remi De Gelder (Kalken, 1881-1950) en Paul Hanselaer (°Kalken, 1923). Het werk is in de gemeentelijke bibliotheek beschikbaar.

Ter gelegenheid van Open Monumentendag 2008 werden de gebouwen van de Vrije Basisschool Sint-Macharius te Laarne opengesteld. Aandacht werd besteed aan de verbouwingswerken uit de jaren 1920 en 1953. Een fototentoonstelling rond onderwijs en een publicatie rond de onderwijsgeschiedenis van Laarne en Kalken vervulde het aanbod¹.

Bij het lezen van dit septembernummer zal de vernieuwde gemeentelijke bibliotheekruimte in de Keistraat officieel in gebruik genomen zijn. Ter gelegenheid van het openingsweekend van 13-15 september 2008, werd nummer 19 in de reeks Vruchten van het Platteland uitgegeven. Daarin werd onder andere een overzichtslijst opgenomen van *Gepubliceerde schrijvers uit Laarne en Kalken*. Die lijst bevat bijna negentig namen.

In die vernieuwde gemeentelijke bibliotheekruimte behoudt onze bewaarbibliotheek een plaats. Op relatief korte termijn zal die opnieuw ter beschikking staan van alle geïnteresseerden.

¹ VAN DE SOMPEL A., Bijdrage tot de basisonderwijsgeschiedenis van de vroegere zelfstandige gemeenten Kalken en Laarne (periode Belgische Onafhankelijkheid tot de gemeentefusie, 1 januari 1977), in *Vruchten van het Platteland*, nr. 20, Laarne, 2008, p. 5-102.

In dit tijdschriftnummer krijgt de lezer niet minder dan vijf bijdragen aangeboden. We gingen niet zo heel ver in de geschiedenis terug. Luc De Ruyver, Antoon Afschrift, Johan De Wilde, Julien en Rachel De Mey-Raman en ondergetekende zorgden voor tekst en uitleg.

Een eerste uitgebreide bijdrage handelt over het ontstaan en de uitbouw van een bakkerij in het Laarnse dorpscentrum. De familie Dult viert dit jaar 100 jaar bakkerij Dult in de Dorpsstraat.

Een ander merkwaardig verhaal gaat over de Kalkense familie De Bruycker uit de Peperstraat: twee zoons sneuvelden tijdens WO I. De officiële bijzetting van het stoffelijk overschot van een van beiden in de crypte van het fort van Loncin op 15 augustus 2008 was de aanleiding tot het schrijven van deze bijdrage.

Een derde bijdrage neemt ons mee naar het midden van de negentiende eeuw. We krijgen een zicht op bezitsstructuren van Laarne omstreeks 1860.

Afscheid nemen van mensen brengt steeds herinneringen boven. Daags vóór de opening van de Olympische Spelen in Peking, overleed de Kalkense oud-beroepsrenner en Olympisch medaillewinnaar Leon De Lathouwer. We brengen in een uitgebreid artikel een overzicht van zijn wielercarrière.

Met twee schoolfoto's en evenveel reacties op het vorige tijdschriftnummer, als laatste bijdrage, sluiten we dit nummer af.

We wensen de lezer veel leesgenot toe.

André Van De Sompel
redactiesecretaris.

HONDERD JAAR BAKKERIJ DULT TE LAARNEDORP (1908-2008).

Luc De Ruyver
Antoon Afschrift

In 2008 viert bakkersfamilie Dult terecht met fierheid het honderdjarige bestaan van haar bakkerij, gevestigd rechtover de kerk van Laarne. Gezien de ontwikkeling van het bakkersbedrijf binnen de gemeente, is een opvolging van vader op zoon, vier generaties na elkaar, een uniek gegeven.

Eind de jaren veertig van vorige eeuw waren in Laarne nog twaalf bakkers actief. Ze hadden een bakkerswinkel¹ en meestal een “bakkersronde”, hetzij in Laarne of in de omliggende gemeenten:

- - **Lepelstraat:** Frans Verstraeten, Omer Neyt en Achiël Vervaet.
- - **Dorp:** Achiël Dult en Maurice De Veirman.
- - **Kasteeldreef:** Jozef Dult.
- - **Achterstraat:** Oscar De Cock.
- - **Lange Meire:** Cyriel Schatteman.
- - **Wijk Steentje:** Maurice Van De Velde en Maurice Van Hoorde.
- - **Wijk Zand:** Frans en Leon Van Rijsselberghe.

Wanneer Frans Verstraeten, Cyriel Schatteman, Jozef Dult, Maurice Van de Velde, Leon Van Rijsselberghe en Maurice Van Hoorde de pensioenleeftijd hadden bereikt, vonden ze binnen de familie geen opvolger meer². Dit lukte wel bij Omer Neyt (zoon Cyriel), Achiël Vervaet (zoon René), Achiël Dult (zoon Georges), Maurice De Veirman (zoon Marcel), Oscar de Cock (zonen André en Albert), Frans Van Rijsselberghe (zonen Julien en Fons).

Maar toen op hun beurt de opvolgers op rust gingen, verdwenen één voor één die bakkerijen, behalve bakkerij Dult, waar Georges werd opgevolgd door zijn zoon Geert. Er kwamen weliswaar enkele nieuwe bakkerijen bij: Paul Meganck (schoonzoon van René Vervaet) op de wijk Steentje, Martin Vervaet in de Lepelstraat en Maurice De Smet in het dorp. Ondertussen is ook de bakkerij Meganck verdwenen. Bakkerij Vervaet werd overgenomen door Luc D'hondt en bakkerij De Smet werd bakkerij “Romy”.

Vandaag zijn er in Laarne nog twee “warme” bakkers: Geert Dult en Luc D'hondt. In de bakkerswinkel “Romy” beperkt men zich tot de verkoop van producten van een industriële bakkerij.

Van de twaalf bakkerijen uit de helft van vorige eeuw is dus alleen het familiebedrijf Dult overgebleven.

¹ Behalve Maurice Van Hoorde.

² Willy Schatteman en Pol, de knecht van Leon Van Rijsselberghe, zetten nog gedurende korte tijd het bakkersbedrijf verder.

Het verdwijnen van al die bakkerijen had alles te maken met de evolutie van het bakkersbedrijf zelf. De modernisering van de bakkerij, vanaf de jaren zestig, de verbouwingen, de inrichting en herinrichting van de winkel naar de eisen van de moderne tijd, vergden enorme investeringen. Die investeringen waren niet haalbaar met een klantenpotentieel dat moest verdeeld worden over een dozijn bakkerijen. Daarbij kwam nog dat de jonge mensen zich niet meer aangetrokken voelden tot dit zware beroep. Werken terwijl leeftijdsgenoten uitgaan, feesten of slapen, dat is niet meteen het werk waarvan ze dromen³.

In 1908 kneedde Petrus Dult zijn brooddeeg met de hand in een trog en hij bakte in een houtskooloven. Zijn twee dochters deden de “ronde” met de hondenkar, later met paard en kar. Het aanbod bestond uit tarwebrood, roggebrood en voor de zondag werd er melkbrood gebakken. Achiël Dult installeerde de eerste kneedmachine in 1928 en een kolenoven in 1930.

‘s Zondags werden er behalve het tarwe-, rogge- en melkbrood vanaf dan ook boterkoeken en mastellen aangeboden. Kort na WO II werd een klop- en mengmachine geïnstalleerd en produceerde men een achttal soorten brood.

Met de komst van Georges, die het vak van brood- en pasteibakker geleerd had bij bakker Van Belle in de Burgstraat te Gent, werd de zaak vanaf 1958 verder gemoderniseerd en uitgebreid: broodsnijmachine, elektrische oven, volledige verbouwing van woonhuis en winkel in 1962. De “ronde” deed men voortaan met de auto.

Geert volgde zijn vader Georges in 1991 in de zaak op. Recent (2008) werd de zaak nogmaals verbouwd. “Honderd jaar bakkerij Dult” kon op een waardige wijze gevierd worden.

De herkomst van de familie Dult.

De familie in Zeeland en Waasland.

Op 1 mei 1657 werd te Sint-Gillis-Waas een zekere Jan De Helt geboren als zoon van Adrianus De Hult en Petronella Bruggeman. Na het overlijden van vader Adrianus zou Petronella Bruggeman hertrouwd zijn met Pieter De Zeelander. Jan De Helt huwde met Josina Van Laer en werd in Sint-Gillis op zijn beurt vader van onder meer Jan Baptiste Dult. Die huwde te Hengstdijk (Zeeland in Nederland) op 2 februari 1716 met Joanna Teerbroot, afkomstig van Rapenburg (Stoppeldijk) waar het gezin zich vestigde. Jan Baptiste Dult overleed te Rapenburg vóór 1739 en zijn weduwe hertrouwde te Hengstdijk met Rogier De Schepper. Uit het huwelijk van Jan Baptiste Dult en Joanna Teerbroot werd onder meer Joannes Ludovicus d’Hult geboren, meer bepaald te Rapenburg op 13 augustus 1727. Joannes Ludovicus vestigde zich te Hulst waar hij in het huwelijk trad met Anna Maria Donckerwolk in 1750. Nauwelijks drie jaar later hertrouwde hij als jonge weduwnaar met Joanna De Clerck. Eén van hun kinderen werd geboren te Lamswaarde op 8 januari 1762

³ Getuigenis Georges en Marguerite Dult-De Vijlder.

en kreeg de naam Petrus Franciscus⁴. Petrus Franciscus kwam om de een of andere reden terecht in Oostakker waar hij in 1792 huwde met Judoca Van Kelst die ook afkomstig was uit Lamswaarde⁵. Het echtpaar kreeg in Oostakker minstens drie kinderen: Amandus (°11/01/1793), Maria (°02/07/1794) en Joannes Baptiste Dult (°07/10/1795).

Jan Baptiste Dult (1795-1874) te Laarne, op zoek naar een erfgenaam.

Jan-Baptiste Dult werd geboren in een landbouwersgezin en zou ook aan de kost komen als boer. Hij trouwde een eerste keer met Maria Joanna Verlot. Uit dit huwelijk werd Octavia Maria Dult in Heusden geboren op 15 oktober 1836. Maria Joanna Verlot overleed al te Heusden op 28 oktober 1842 en Jan Baptiste hertrouwde in de kerk van Heusden op 13 juni 1844 met Sophia De Blieck met als getuigen Franciscus D'Hult en Barbara De Blieck. Ook zij overleed jong te Heusden, op 28 maart 1850⁶. Om zijn landbouwbedrijf recht te houden, moest hij snel weer een vrouw gaan zoeken en op 9 september 1856 trad hij voor de derde keer in het huwelijksbootje, dit keer te Laarne⁷ met een zekere Rosalie Dorcies (°Laarne). Zo kwam hij terecht in Laarne en ook dit kinderloze huwelijk was van korte duur! Rosalie overleed te Laarne op 22 juli 1859. Op 20 april 1860 stond Jan Baptiste als 64-jarige landbouwer voor de vierde keer in het gemeentehuis om een huwelijksakte te ondertekenen. Hij huwde deze keer te Lochristi⁸ met de 37-jarige landbouwersmeid Eugenia Van Loo (°Desteldonk, 15/02/1823). Zij vestigden zich definitief in Laarne waar hun drie kinderen werden geboren. Jan Baptiste had ondertussen enkele eigendommen verworven. Volgens de kadastrale gegevens⁹ bleek hij in Sectie C (wijk Dorp) eigenaar te zijn van percelen 284 (een bescheiden woning klasse 10 op een stuk grond van 80m²)¹⁰, 277 (870 m² bos), 278 (610 m² land) en 279 (730 m² boomgaard) in de toenmalige Kerkstraat. Thans noemt dit deel van de straat tussen de Kolk en de kerk de Lepelstraat! In deze eigendomswoning werden de drie kinderen van Jan Baptiste en Eugenie Van Loo geboren: Octavia (°17/03/1861 - †14/05/1861), Petrus (°17/05/1862) en Gustavus (°11/08/1865 - †30/09/1865). Jan Baptiste overleed te Laarne op 18 maart 1874 en zijn weduwe overleed er op 13 november 1891. Zij was later hertrouwd met Pieter Vergucht uit Wetteren en het gezin verbleef in de Lepelstraat 11 te Laarne met de nog inwonende zoon Petrus Dult¹¹.

4 Kwartierstaat van Petrus Franciscus Dult opgemaakt door Wil Lases, Hulst, 19 april 2008.

5 Parochieregisters Oostakker in Documentatiecentrum Melle.

6 Parochieregisters Heusden, William Patrick, 2000, in Documentatiecentrum Melle.

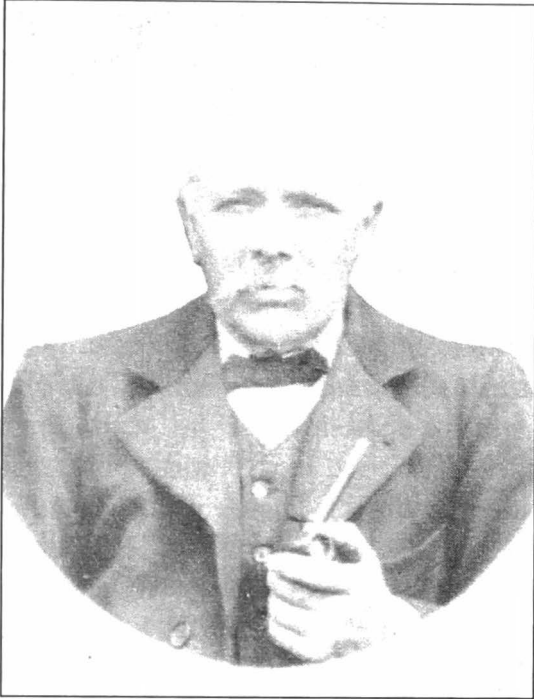
7 Burgerlijke Stand Laarne, Rijksarchief Beveren-Waas, Geboorten-Huwelijken-Overlijdens 1796-1900.

8 Burgerlijke Stand Lochristi; Rijksarchief Beveren-Waas, Geboorten-Huwelijken-Overlijdens 1796-1870.

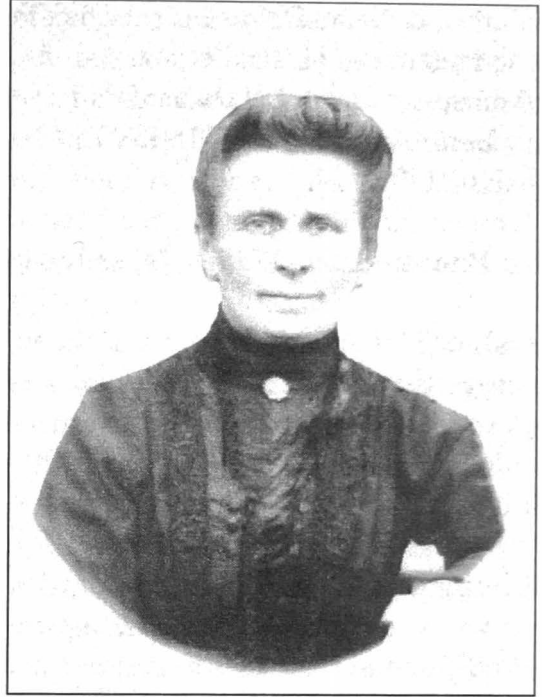
9 Bewaarbibliotheek Vereniging voor Lokale Geschiedenis van Kalken en Laarne, Kadastrale Legger Laarne en Popp-kaart Laarne rond 1860.

10 Met dank aan Johan R.J. De Wilde.

11 Laarne; Gemeentehuis, Gemeentelijk archief Laarne, Bevolkingsregisters 1891-1900.

Illustratie 1. Petrus Dult.

Illustratie 2. Maria De Veirman.

Petrus Dult (1862-1929) als bakker in Laarne.

Petrus Dult zag het levenslicht in de Lepelstraat in Laarne. Hij groeide op als enige zoon want zijn broer en zuster waren jong overleden.

Volgens zijn nakomelingen was in de Lepelstraat, naast het huidige café De Zwaluw, al een bakkerij gevestigd die door Petrus werd uitgebaat¹².

Dat klopt inderdaad. Die gegevens werden genoteerd in de notulen van de beraadslagingen van het College van burgemeester en schepenen van Laarne anno 1892.

Van buren kwam één mondelinge reactie binnen op het onderzoek de comodo et incommodo dat afgekondigd werd op 30 maart en 10 april 1892. Die reactie had betrekking op *de uitwerpselen van de schouw van het gesticht en het brandgevaar*. Die reactie, waaraan wel gevolg diende gegeven te worden, was geen beletsel om op 23 april 1892 de toestemming tot het inrichten van een bakkerij verleend te krijgen.

Petrus trouwde op 20 april 1892 met Maria De Veirman die op 28 januari 1861 ook in Laarne geboren werd als dochter van Augustinus en Francisca Raman. Maria was ooit dienstmeid in het kasteel van Laarne. Het echtpaar baatte de bakkerszaak uit.

¹² Waar later de groentenwinkel van Staf de Pauw zou komen.

Burgemeester & Schepenen der gemeente Laarne, brengen
 ter kennis van het publiek dat Petrus Dult, bakkersgast
 alhier aan de Lepelstraat woonende, by verzoekschrift van
 29 dezer maand, de noodige machtiging vraagt om in
 het gebouw nr. 214 5^e St C. een broodbakkerij te mogen oprichten.
 De geburen en andere belanghebbenden die een of meer
 mochten bedenken te hebben om tegen gemelde machtiging of
 merkingen te maken te hebben, worden aangeacht zich ten
 dien einde schriftelijk of mondelingz aantebeden ten
 Gemeentesecretariaat, alle weekdagen van 8 tot 12 ure
 's morgens, uiterlijk voor 1st April aanstaande.
 Laarne 30 maart 1892

De Secretaris
[Handwritten signature]

Burgemeester & Schepenen
[Handwritten signature]

Illustratie 3. Het College van burgemeester en schepenen van Laarne liet een onderzoek de commodo et incommodo uitvoeren naar de inrichting van de bakkerij van Petrus Dult in de Lepelstraat, Sectie C, nr. 214. Het besluit werd uitgevaardigd op 30 maart 1892 en herhaald op 10 april 1892.

Illustratie 4. Het gezin Augustinus De Veirman - Francisca Raman met uiterst links Maria De Veirman.

Het jaar negentien honderd en acht den drij en twintigsten September om tien ure voormiddag Wy Burgemeester en Schepenen vergaderd ten einde over te gaan tot een onderzoek van kommer en baat mijns de vraag der Heeren Dult en Petrus Brache, en gewacht hebbende zoodat niemand sich aangeboden had om zich tegen de toelating te verzetten hebben tegenwoordig proces verbaal gedaan dach maand en uur als boven.

Het College van Burgemeester en schepenen
Zien de vraag van den Heer Dult tot het oprichten van eenen bakkersoven op zijnen eigendom ter dorpsplaats alhier.

Zien eveneens de vraag van den Heer Petrus Brache, tot het plaatsen van eenen naphlemotor op zijnen eigendom ter rivierstraat alhier.

Zien het proces verbaal van onderzoek van kommer en baat van gewoelen dat er reden bestaat beide vragen in te willigen onder de voorwaarden vermeld in het alhier berustend en daartoe berustend request. Laarne den 23 September 1908

De secretaris

Geert van der Vliet

De Voorzitter.

Joh. Roemer d'Veltre

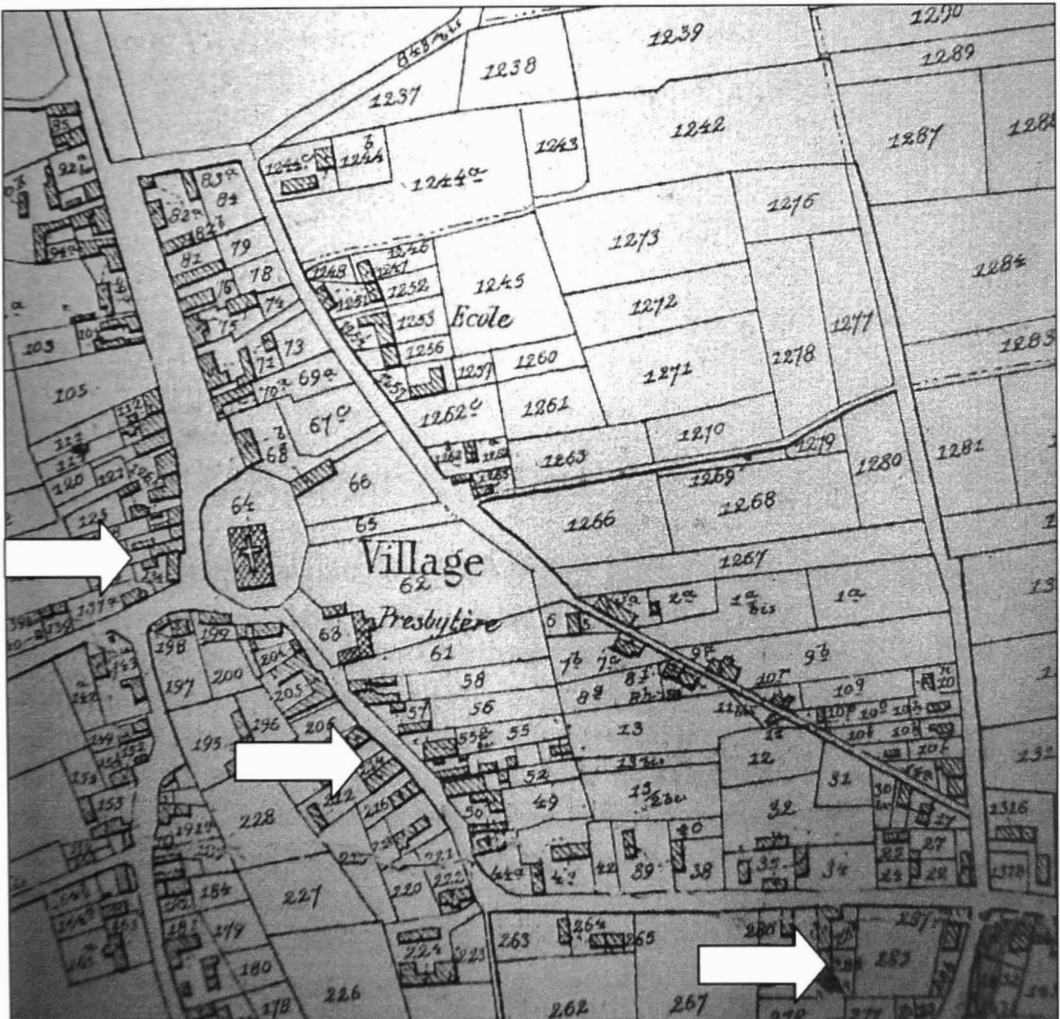
Illustratie 5. Toestemming tot het bouwen van een bakkersoven op de eigendom van Petrus Dult, 23 september 1908.

Het gezin werd gezegend met zes kinderen:

- Maria Clementia (1893-1975)
- Joseph (1894-1970) x Maria Theresia Celine Buyle (1899-1955)
- Anna Maria (1896-1980)
- Sylvia Alice (1897-1971) x Joseph Van Damme (1899-1986)
- Achiël Antonius (1900-1960) x Alice Scheire (1902-1986)
- Louis Gerard (°1902) x Maria Van der Elst.

Petrus Dult vroeg het College van burgemeester en schepenen van Laarne in september 1908 toestemming een bakkersoven op te richten in Laarnedorp, op grond sectie C, nr. 132, tegenover de kerk. Opnieuw werd een onderzoek de commodo et incommodo aangekondigd. Op 23 september 1908 verleende het College van burgemeester en schepenen Petrus Dult de toestemming tot het bouwen van een huis en een bakkersoven in Laarnedorp.

Van die bakkerij van Petrus Dult is weinig gekend. Foto's beperken zich tot een vage illustratie op oude postkaarten van het dorp van Laarne. Er is wel een prachtige familiefoto bewaard van het gezin van Petrus en Maria Dult – De Veirman (zie illustratie 7). Petrus overleed te Laarne op 3 januari 1929 en zijn echtgenote stierf er op 9 december 1946. De twee oudste zonen zouden het bakkersberoep voortzetten. Achiel zette de bakkerszaak in de ouderlijke woonst verder en Joseph startte een bakkerszaak op in de Kasteeldreef¹³.

Illustratie 6. De drie pijlen duiden de opeenvolgende sites aan waar de voorouders van huidige bakker Geert Dult in de onmiddellijke omgeving van Laarnedorp woonden. De rechtse pijl wijst de eigendommen aan die in het bezit waren van Jan Baptiste Dult, gelegen tussen de Lepelstraat, de Kleempstraat en de Oostremstraat. De middelste pijl duidt de plaats aan waar Petrus Dult in de Lepelstraat zijn eerste bakkerij had (1892). De linkse pijl duidt de plaats aan waar de huidige bakkerij Dult in de Dorpsstraat vanaf 1908 is gevestigd.

¹³ Kiezerslijsten Oost-Vlaanderen, Laarne, 1985.

Illustratie 7. Het gezin Petrus Dult - Maria De Veirman.

Achiel Dult (1900-1960), de tweede generatie als bakker te Laarne.

Achiel Dult werd geboren te Laarne op 23 november 1900. Hij bleef wonen in het ouderlijke huis en nam de bakkerszaak van zijn vader over. Hij trouwde met Alice Scheire, ook geboren te Laarne. Dat gezin kreeg zes kinderen:

- Petrus Albert (1926-2006) x Denise De Wilde
- Jozef Gilbert (°1928) x Celine De Vos (°1928)
- Cyriel Robrecht (°1930) x Leontine Van Uytvanck (°1937)
- Roger Medard (1932-1932)
- Georges Gerard (°1934) x Marguerite De Vylder (°1933)
- Lisette Maria Antoinette (°1945) x John De Schamphelaere (1943-2007)

Achiel liet in 1945 de winkel veranderen¹⁴. Aanvankelijk vertoonde de voorgevel twee vensters en in het midden een deur. Na de renovatie kwam er één grote vitrine. De oudste zoon Petrus, die steeds met zijn tweede naam Albert werd aangesproken, werd postbode. Zoon Jozef werkte na WO II ook in de bakkerij en startte later zelf een bakkerszaak op in Merelbeke-Flora (Van Goethemstraat). Georges zou de ouderlijke zaak overnemen.

¹⁴ Gesprek met Georges Dult en Marguerite De Vylder en zoon Geert Dult.

Illustratie 10. Achiel Dult.

Illustratie 9. Alice Scheire.

Georges Dult (°1934), de derde generatie als bakker te Laarne.

Na de lagere school werkte Georges een tijdje bij zijn vader in de bakkerij. Daarna leerde hij het bakkersvak bij bakker Van Belle in de Burgstraat te Gent. Robert werd landbouwer en melkboer in Laarne. Toen Georges soldaat was, werd hij wel door Robert vervangen. Twee jaar voor zijn overlijden liet Achiel de zaak over aan zijn zoon Georges die ondertussen een volleeerde brood- en pasteibakker was geworden. Rond die periode (1958) werd de bakkerij vernieuwd.

In de tweede helft van de 20ste eeuw evolueerde alles snel, ook bakkerijen werden technisch aangepast en zo kwam het dat in 1960 de oven werd vervangen, twee jaar na de verandering van de bakkerij. In 1962 zou de woning veranderd worden maar ondertussen was de locatie al een halve eeuw dezelfde gebleven! Georges Dult voerde dus heel wat veranderingen in en de bakkerij bleef met zijn tijd meegaan. Georges ging zijn echtgenote ook niet ver zoeken. Zijn echtgenote, Marguerite De Vylder, is afkomstig uit Heusden waar ze in 1933 werd geboren. Zij kregen zes kinderen.

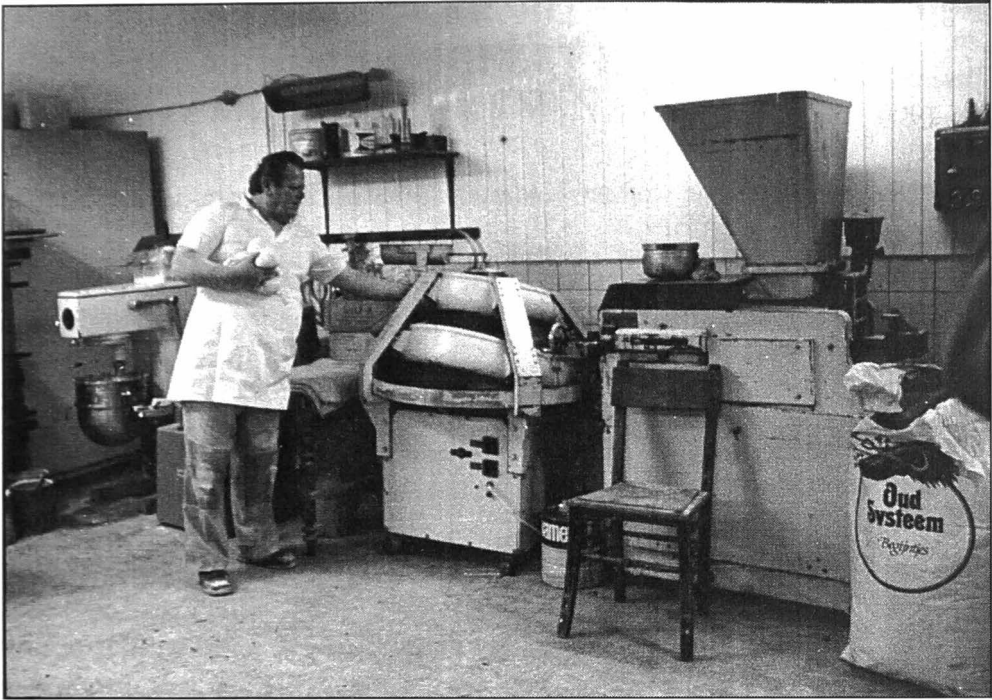
In 1987 werd de winkel nogmaals veranderd.

*Illustratie 10.
Voorgevel en etalage van
bakkerij Dult anno 1958.*

*Illustratie 11.
Huwelijksfoto
Georges Dult –
Marguerite De Vylder.*

Illustratie 12. Georges Dult aan het werk in de bakkerij.

Geert Dult (°1967), de vierde generatie als bakker te Laarne.

Geert Dult is de derde afstammeling in rechtstreekse vaderlijke lijn die de bakkerszaak in Laarnedorp verder zette. Daardoor is de familie Dult ook de enige familie die een 100-jaar lange traditie heeft van broodbakker, dan ook nog op dezelfde locatie. Geert huwde met Christine Clompen en ze baten zelf vol enthousiasme de winkel uit. Op 11 september 1991 werd de winkel door hen overgenomen. Ondertussen zijn de tijden ook zo geëvolueerd dat patisserie ruim aan bod komt en in 2008 werd de winkel nogmaals vernieuwd. Naar aanleiding van het 100-jarig bestaan werd een feest voor de klanten gegeven.

Illustratie 13. Geert Dult en echtgenote Christine Clompen.

Bronnen.**Beveren.**

Rijksarchief, Burgerlijke stand Laarne en Lochristi, Geboorten-huwelijken-overlijdens 1796-1900.

Gent

Ministerie van Financiën, archief Kadaster, Savaanstraat, primitief kadasterkaart ca. 1835.

Hulst.

LASES W., *Kwartierstaat Petrus Franciscus Dult*, 19 april 2008.

Laarne.

Gemeentehuis Laarne, gemeentelijk archief Laarne, notulen van de beraadslagingen College van burgemeester en schepenen, 1892-1908.

Registers van de tienjaarlijkse telling 1891-1900.

Mondelinge informatie en fotomateriaal uit het archief van de familie Dult.

Melle.

Documentatiecentrum, parochieregisters Heusden (Williame Patrick, 2000) en Oostakker.

RODOLPHE DE BRUYCKER, BIJNA EEN EEUW NA ZIJN OVERLIJDEN BIJGEZET IN DE CRYPTE VAN HET FORT VAN LONCIN.

André Van De Sompel

De bijdrage van Antoon Afschrift rond de gebeurtenissen van de Laarnse gebroeders Paelinck tijdens WO I toonde aan hoe tragisch de lotgevallen van een familie tijdens een oorlog kunnen zijn¹.

Voor wat de Kalkense familie De Bruycker betreft, gelden minstens even tragische oorlogsgebeurtenissen. Twee broers in militaire dienst, Rodolphe en Amandus, overleefden WO I niet.

1. Rodolphe De Bruycker (1886-1914).

a. Puin ruimen in het Fort van Loncin.

De verdediging van het Fort van Loncin, een van de twaalf forten van de versterkte gordel van Luik, werd aan de vooravond van WO I opgenomen door ongeveer 550 manschappen, waarvan 350 artilleristen en het merendeel van de anderen infanteristen, zowel Vlamingen als Walen in ongeveer gelijk aantal².

Dat fort bood na de inval van de Duitsers in België op 4 augustus 1914 tegenstand tegen de agressor van 6 tot 15 augustus 1914. De Duitse artillerie bombardeerde de vestingwerken hevig op 15 augustus 1914. Een van de artillerieschoten, komende van het kanon 'Dikke Bertha', raakte de kruitkamer. Toen die ontplofte, veroorzaakte een gigantische onderaardse ontploffing in het centrale gedeelte van het fort de dood van naar schatting 250 tot 350 Belgische militairen.

In het kader van een restauratieproject van het fort begonnen in september – oktober 2007 militairen van de Dienst voor Opruiming en Vernietiging van Ontploffingstuigen (DOVO), het 4de Geniebataljon, het competentiecentrum van rollend materieel en bewapening uit Rocourt en het 20ste Bataljon Logistiek met het verwijderen van niet minder dan 140 ton munitie (veel meer dan de initieel geschatte 80 ton).

Tussen het puin werden de stoffelijke overschotten gevonden van vijftientig Belgische militairen. Vier van hen, onder wie de te Kalken geboren Rodolphe De Bruycker, werden geïdentificeerd dankzij een trouwring of een identificatieplaatje³.

¹ AFSCHRIFT A., De gebroeders Jan Baptist, Petrus, Camiel en Emiel Paelinck, frontsoldaten in de oorlog 1914-18, in *Castellum*, jaargang XXV, maart 2008, p. 9-32.

² http://www.1914-1928.be/soldat_loncin.php: Naessens V., La défense du fort de Loncin, 1936. – Loodts P., Medecins de la grande guerre, 2000-2005.

³ Met dank aan Rob Troubeleyn en Willem Segers van het Instituut voor Veteranen – Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-Strijders en Oorlogsslachtoffers. Voor verdere gegevens: <http://forumeerstewereldoorlog.nl> en <http://www.mil.be/def/news>.

*Illustraties 1 en 2. Zichten op het vernielde, in 2007 vrijgemaakte deel van het fort.
Herkomst foto's: <http://forumeerstewereldoorlog.nl> – onderwerp LONCIN –
Belgische soldaten teruggevonden en geïdentificeerd.*

b. Rodolphe De Bruycker, een geboren Kalkenaar.

Rodolphe De Bruycker werd in Kalken geboren op 16 april 1886 in het kinderrijke gezin Pieter De Bruycker (°Kalken, 1850) – Francisca Rogiers (Kalken, 1846-1899). Peter was Petrus De Vylder en meter was Marie Stephanica Bauwens.

In het gezin Pieter en Francisca werden in Kalken negen kinderen geboren⁴:

- Irma Rosalia (1876-1903)
- Maria Mathilda (1877-1946)
- Raymond (°1879)
- Cyrillus (°1880)
- Sylvia Maria (°1882)
- Amandus (1884-1917)
- Rodolphe (1886-1914)
- Maria Prudence (1888-1959)
- Maria Anna (1889-1948)

Het gezin woonde tijdens de periode 1891-1920 in de Peperstraat, eerst in het nummer 8 en later in het nummer 4⁵. Vader Pieter was een tijdlang ingeschreven als

⁴ Met dank aan Petrus De Wilde, verzameling bidprentjes.

⁵ Laarne, Gemeentearchief Kalken, Tienjaarlijkse bevolkingstellingen, 1891-1900 (f° 1048), 1901-1910 (f° 1053) en 1911-1920 (f° 1228).

barbier, moeder Francisca stond ingeschreven als huishoudster. Het gezin had er waarschijnlijk ook een klein landbouwbedrijf. Tijdens het eerste decennium van de twintigste eeuw waren de meeste gezinsleden uitgeweken naar onder andere Laarne en Gent. In 1911 ruilde de als landbouwer ingeschreven zoon Cyriel de Kalkense Peperstraat voor de Laarnse Termstraat. Rodolphe werd blijkbaar nooit officieel definitief uitgeschreven, wel stond er in potlood vermeld dat hij te Melle gehuwd was (zie later). In 1920 zou ook Pieter De Bruycker op 70-jarige leeftijd naar Gent verhuizen en hij liet de woning over aan zijn dochter Marie Anna en schoonzoon Leopold Bracke (°Laarne, 1881 en gehuwd te Kalken in 1910)⁶.

We schreven reeds dat tijdens het eerste decennium van de twintigste eeuw een aantal kinderen uit het gezin De Bruycker – Rogiers het ouderlijke huis verlieten. Rodolphe van zijn kant meldde zich in het leger als *volontaire avec prime*⁷ op 1 oktober 1906 voor de tijd van de legerdienst. Hij woonde toen nog in Kalken. De overeenkomst werd te Dendermonde op 21 augustus 1906 door Rodolphe ondertekend met een kruisje. Hij werd aangeduid om te dienen bij de artillerie-eenheid van de vestingen rond Luik. Met onbepaald verlof werd hij gestuurd op 30 september 1908. Hij kwam terug naar de ouderlijke woning. Tijdens de periode 1908-1914 zou hij er meermaals wegtrekken maar ook terugkeren.

c. De wederoproeping in 1914.

Rodolphe huwde in Melle op 8 mei 1914 met Alice Marie Leroy.

Enkele maanden later, op 1 augustus 1914, vervoegde hij zijn eenheid in het Fort van Loncin, nabij Luik. Rodolphe was bij de verdediging ervan ingeschakeld als kanonnier. Verondersteld wordt dat hij er op 15 augustus 1914 sneuvelde toen de kruitkamer van dat fort ontplofte. Volgens een andere militaire bron werd Rodolphe al op 4 augustus 1914 als vermist zijnde opgegeven.

Omdat zijn lichaam niet gevonden werd, werd de datum van 15 augustus 1914 pas bij uitspraak van 9 juni 1925 van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent officieel als overlijdensdatum vastgelegd.

Rodolphe kreeg postuum verschillende eretekens toegekend.

⁶ Omwille van privacyredenen beperken we het familiale overzicht tot dit summier overzicht.

⁷ Evere, Archief SGRS-S/A, Naslagwerken *Journal Militaire Officiel*, Bruxelles, edities 1896 tot 1909. Een *volontaire avec prime* nam de plaats in van iemand die via het lotingsysteem aangeduid werd om als dienstplichtige in het leger te dienen. Dat kon enkel gebeuren indien de dienstplichtige een niet onbelangrijke som aan het Ministerie van Landsverdediging overmaakte en indien de kandidaat-vervanger voor de militaire dienst werd goedgekeurd. De te betalen som was bij wet vastgelegd en diezelfde som werd in meerdere schijven ter beschikking van de vervanger gesteld. Tijdens het eerste decennium van de twintigste eeuw bedroeg die som, afhankelijk van het korps waarbij de vervanger werd ingedeeld, 1500 tot 1700 franken.

Vlaamse oorlogsheld opgegraven in Fort van Loncin

LONCIN — Het leger heeft voor het eerst in 65 jaar nog eens een Vlaamse vermiste soldaat opgegraven. Bij de restauratie van het platgebombardeerde fort in Loncin zijn de stoffelijke resten van Rudolf De Bruycker gevonden.

De Bruycker verdedigde met 500 Vlaamse en Waalse soldaten in augustus 1914 dagenlang het Fort van Loncin langs de Maas in Luik tegen de oprukkende Duitsers.

Op 14 augustus ontplofte een deel van het fort toen een Duitse obus de kruithamer raakte. Minstens 250 soldaten kwamen om. Hun lichamen zijn nooit geborgen, omdat het ingestorte deel meteen werd dicht gemetst.

Commandant Rob Troubleyn van de Dienst Oorlogsgraven: «Jaarlijks vinden wij 25 tot 35 vermiste buitenlandse soldaten terug. De laatste teruggevonden Belg dateert uit 1952. Minister Flahaut

wil met de restauratie van het fort de vermiste Belgische soldaten een waardige begraafplaats geven. Rudolf De Bruycker, een reservist uit het Gentse, is de eerste die wij hebben geïdentificeerd aan de hand van zijn metalen naamplaatje. Zijn laatste familielid, een kleindochter, werd ingelicht. De vrouw heeft haar grootvader nooit gekend en was verast dat het leger de moeite deed om haar te verwittigen.» (PLA)

Illustratie 3. Krantenartikel met vermelding vondst stoffelijk overschot van Rodolphe De Bruycker.

Uittreksel uit Het Laatste Nieuws, 6 oktober 2007.

*Illustratie 4. Zicht op een deel van het fort van Loncin, huidige situatie.
Foto: <http://www.demorgen.be>*

Rodolphe werd op 15 augustus 2008, samen met nog vierentwintig andere gesneuvelden van Loncin – waarvan nog drie militairen konden geïdentificeerd worden, bijgezet in de crypte van het fort van Loncin.

Illustratie 5. Bijzetting van vier geïdentificeerde en eenentwintig niet-geïdentificeerde gesneuvelde militairen.

Plechtigheid 15 augustus 2008 in het Fort van Loncin.

Herkomst foto: <http://www.mil.be/def/news/index.asp?LAN=nl&ID=1615>.

2. Amandus De Bruycker (1884-1917).

a. *Volontaire avec prime* Amandus De Bruycker.

Landbouwwerkman Amandus trad eveneens in het leger als *volontaire avec prime* voor de tijd van zijn legerdienst op 1 oktober 1905. Hij maakte toen deel uit van het 2de Linieregiment. Op zijn stamboekkaart met datum 1 december 1916 werd vermeld dat hij 1,67m groot was, bruine ogen en blond haar had. Bovendien was hij gehuwd en hij had drie kinderen. In het recruteringscentrum van Gent kreeg hij het stamnummer 4127 toegekend.

Op 14 september 1907 werd hij met onbepaald verlof gestuurd. In 1909 werd hij bij zijn eenheid opgeroepen voor de periode van ongeveer een maand (van 11 augustus tot 9 september). Tijdens het verlof van onbepaalde duur werd hij op 31 december 1912 administratief gemuteerd naar het 3de Linieregiment. Uiteindelijk werd hij in de reserve geplaatst op 15 december 1913.

b. De wederoproeping in 1914.

Hij werd weder opgeroepen op 1 augustus 1914 bij het 3de Linieregiment. Vanaf april 1915 maakte hij deel uit van de Genie. Korte tijd later, op 15 augustus meer bepaald, werd hij overgeplaatst naar de Geniehulptroepen.

Uiteindelijk zou hij 30 maanden aan het front verblijven. Tijdens die periode werd hij tweemaal opgenomen in het hospitaal te Adinkerke. Na een kort verblijf daar, werd hij tweemaal voor een maandenlange periode bij zijn eenheid “in depot” of in rust geplaatst.

Op 23 januari 1917 werd hij opnieuw gehospitaliseerd. Op 31 januari 1917 om tien uur 's morgens overleed hij in het tijdelijk hospitaal nr. 9 gevestigd in de rue Emile Zola 18 te Amiens (Frankrijk). Op het uittreksel van het overlijdensregister van datzelfde tijdelijk hospitaal werd vermeld dat hij gehuwd was met Leonie Baetens (°1883) en dat hij in Laarne gedomicilieerd was in de Kortewagenstraat nr. 15 (de huidige Zevensterstraat). Hij overleed aan de gevolgen van een langdurige ziekte, opgelopen tijdens de militaire operaties.

Amandus werd begraven op het Franse militaire kerkhof in het dorpje Saint-Acheul in het departement van de Somme⁸.

Amandus De Bruycker werd postuum vier frontstrepen toegekend.

Illustratie 6. Militaire begraafplaats te Saint-Acheul met 3258 Franse, 12 Engelse en 10 Belgische graven van gesneuvelden uit WO I.

De graven van de Belgische militairen, waaronder dat van Amandus De Bruycker, staan gegroepeerd voor de uitgegroeide heesters (links midden).

Herkomst foto: <http://www.picardie1418.com/fr/transversales/aieuls.htm>.

⁸ <http://www.memorial-genweb.org/~memorial2/html/fr/resultcommune.php?insee=80...>

3. Slotgedachte.

De lotgevallen van Belgische militairen tijdens de Groote Oorlog kunnen we slechts op een summiere wijze duiden en amper vatten.

We stellen steeds opnieuw vast dat hun nagedachtenis in ere wordt gehouden tijdens plechtigheden en het onderhoud van de militaire begraafplaatsen.

Dat geldt ook voor de Kalkense gesneuvelden Rodolphe en Amandus De Bruycker. Zoals zovele anderen hebben ook zij een apart oorlogsverhaal.

Bronnen.

Geschreven bronnen.

Evere

Ministerie van Defensie, HRG-A/N/Arch, Militiedossiers van Rodolphe en Amandus De Bruycker.

Ministerie van Defensie, Archief SGRS-S/A, Naslagwerken *Journal Militaire Officiel*, Bruxelles, edities 1896 tot 1909.

Laarne

Gemeentearchief Kalken, registers tienjaarlijkse bevolkingstelling 1891-1920.

Kalken

Petrus De Wilde, verzameling bidprentjes.

Literatuur.

AFSCHRIFT A., De gebroeders Jan Baptist, Petrus, Camiel en Emiel Paelinck, frontsoldaten in de oorlog 1914-18, in *Castellum*, jaargang XXV, maart 2008, p. 9-32.

Het Laatste Nieuws, 6 oktober 2007.

<http://www.memorial-genweb.org/~memorial2/html/fr/resultcommune.php?insee=80>

<http://www.mil.be/def/news/index.asp?LAN=nlID=1615>

<http://www.demorgen.be>

<http://forumeerstewereldoorlog.nl>

http://www.1914-1928.be/soldat_loncin.php

<http://www.picardie1418.com/fr/transversales/aieuls.html>

GROOTGRONDBEZIT TE LAARNE IN 1860.

Johan R.J. De Wilde

1. De legger bij de Poppkaart van Laarne, 1860.

De legger bij de Poppkaart van Laarne is een ideale bron om de bezitsstructuren van die gemeente in het jaar 1860 te leren kennen¹.

Voor wat betreft dit grondbezit, treden er enkele markante tendensen op. Wanneer we een lijst opstellen van alle grootgrondbezitters, die meer dan 10 ha bezaten, dan krijgen we een lijst met 25 items: 23 personen en 2 instellingen² (zie bijlage). Slechts negen daarvan woonden effectief in Laarne. De andere zestien woonden overwegend in de stad (elf in Gent, één in Brussel).

De cijfers spreken voor zich. In 1860 bedroeg de totale oppervlakte van Laarne 1996 ha 09 a 80 ca, en de belastbare oppervlakte 1913 ha 33 a³. De 25 grootgrondbezitters met meer dan 10 ha bezaten samen 902 ha en 35 a of 47,16% van de totale belastbare oppervlakte. Het aandeel van de Laarnenaren en de niet-Laarnenaren daarin bedraagt respectievelijk 162 ha 22 a 10 ca en 740 ha 12 a 90 ca of 8, 47% en 32,68%. Binnen de groep van de vijftientwintig eigenaars ligt de verhouding als volgt: Laarne 17,98% en de anderen 82,02%.

Het is zonder meer duidelijk dat een fors aandeel van het onroerend goed in Laarne in handen was van mensen die niet ter plaatse woonden. Maar er is meer. De legger geeft in totaal 829 artikels voor de verschillende eigenaars. Voor de 804 eigenaars wiens bezit lager lag dan 10 ha, bleef dus gemiddeld ongeveer 1 ha 25 ca over.

Wie waren deze grootgrondbezitters? Dit is niet altijd gemakkelijk te bepalen, want voor de meesten van hen ontbreekt vooralsnog een biografie⁴. Bovendien zijn de beroepsaanduidingen in de legger bijzonder schaars of beperkt tot een vage omschrijving. Want voor de niet-Laarnenaren geven de omschrijvingen niet meer dan rentenier, eigenaar en “bijzondere”. Bij de Laarnenaren is op dit vlak wel een

1 De Vereniging voor Lokale Geschiedenis van Laarne en Kalken beschikt over zowel de kaart als de legger. (nvdr.) De Poppkaart is een kaart van omstreeks 1860 waarop alle bebouwde en onbebouwde stukken grond weergegeven en genummerd zijn volgens de bestaande kadastrergegevens. In de bijbehorende legger wordt van elk perceel de eigenaar, diens beroep en woonplaats, de aard van het perceel (bv. woning, boomgaard, weide, enz....) en de classificatie ervan en de belastbare oppervlakte weergegeven.

2 De kerkfabriek van Laarne en de armentafel (Weldadigheidsbureau) van Laarne.

3 Laarne kende toen zijn grootste omvang: in die periode behoorde ook de wijk Ertbuur nog integraal tot de gemeente. Sinds 1921 maakt het noordelijk deel van die wijk (ten noorden van de Heirweg) deel uit van de gemeente Beervelde. Over de aanhechting van deze voormalige enclave van Wetteren zie: DE WILDE J.R.J., Hoe de enclave Ertbuur deel ging uitmaken van de gemeente Laarne (1806-1810), in *Castellum*, XIV, nr. 2-3, 1997, p. 71-80.

4 Een gelukkige uitzondering is de graaf de Ribaucourt: zie DOUXCHAMPS H., LEFÈVRE J., La famille Christyn de Ribaucourt. II. Les Ribaucourt, in *Recueil généalogique et héraldique XXXIX*, Brussel, 1989, p. 463 e.v.

tendens merkbaar: vijf van de zeven personen staan geboekstaafd als landbouwer. Voor de volgende personen hebben we wat informatie inzake hun sociale achtergrond. De graaf de Ribaucourt (1796-1882) was de nazaat van de laatste feodale heren van Laarne. Hij vervulde functies als burgemeester van Laarne, provincieraadslid in Brabant, en senator. Met een bezit van meer dan 166 ha lijkt hij de kroon te spannen in Laarne. Niettemin was de familie Rooman eveneens toonaangevend in het Laarne van de 19de eeuw. Rentenier Carolus Rooman-Deblock bezat bijna 129 ha. Ook voor hem geldt dat hij verschillende openbare functies bekleedde: burgemeester in Laarne, schepen van de stad Gent, lid van de Provinciale Staten en senator⁵. Theodorus, Eugenius en Hypolitus Rooman waren zijn zonen⁶. Samen bezaten zij goederen met een omvang van meer dan 131 ha. Notaris Joannes-Albertus Bauwens en Amelia Bauwens waren broer en zus. Zij waren de kinderen van Joannes Franciscus Bauwens, de laatste baljuw (1778-1795) en eerste notaris (*Notaire Imperial*, 1809-1811) van Laarne. Amelia Bauwens was de weduwe van Antoine Benoit Droesbeke, die tijdens de jaren 1830 en 1840 in Laarne als notaris bekend stond. Amedeus Van Pottelsberghe bezat het goed te Cattenaye in Laarne. Hij was als politicus actief op lokaal en provinciaal vlak⁷.

August Walrave (1812-1888) behoorde dan weer tot de lokale elite. Hij was de zoon van Pieter Jozef Walrave die in Laarne gemeentesecretaris en gemeenteontvanger was geweest. Uit andere bronnen weten we dat August brouwer is geweest, burgemeester van Laarne (1843-1888) en zaakwaarnemer (rentmeester) voor de graaf de Ribaucourt⁸.

Augustus-Amandus Debbaudt (1798-1890) woonde in Laarne, maar was afkomstig uit Kalken, waar zijn vader burgemeester en gemeenteraadslid was geweest. Zelf had hij eveneens als burgemeester van Kalken gefungeerd. In Laarne werd hij ook gemeenteraadslid en schepen. Hij stond tevens bekend als wijnhandelaar⁹.

2. De legger van Laarne, 1819.

Ook voor het jaar 1819 is er een legger van Laarne bewaard. Het is interessant om na te gaan of er op het vlak van het grootgrondbezit een evolutie is geweest tussen de

5 AFSCHRIFT A., Het politiek personeel van de gemeente Laarne van het einde van het Ancien Regime tot de Franse tijd (1789-1814), in *Castellum*, XVIII, nr. 2, 2001, p. 25 en 36.

6 Vriendelijke mededeling van Jean Rooman d'Ertbuer, nazaat van Theodore-Josse Rooman.

7 DE WILDE J.R.J., De pachthoeve te Cattenaye in Laarne, in *Castellum*, XVI, nr. 1, 1999, p. 3-57, bijz. p. 32-33.

8 Voor dit laatste aspect zie SCHEPENS E.L., Graaf, rentmeester en dienstpersoneel. Zakelijke en vriendschappelijke relaties tussen Prosper Christyn graaf de Ribaucourt en zijn rentmeester August Walrave, in *Castellum*, XVI, nr. 2, 1999, p. 13.

9 AFSCHRIFT A., BAETENS P., e.a., De Koninklijke Harmonie Sinte-Cecilia - De Sicambers Laarne, 1848-1998, in *Castellum*, XV, nrs. 1-2, 1998, p. 12.

jaren 1819 en 1860. Wanneer we dan de gegevens van de twee leggers vergelijken, vallen de volgende zaken op¹⁰:

- slechts veertien eigenaars bezaten in 1819 meer dan 10 ha. Van die veertien eigenaars woonden er zes in Laarne en acht buiten Laarne.
- slechts zes familienamen in de legger van 1819 komen nog voor in de legger van 1860: graaf de Ribaucourt, Bauwens, De Loose, van Pottelsberghe de la Potterie, en Rooman-De Block. De acht anderen zijn 40 jaar later niet direct traceerbaar.
- In 1819 bezat enkel de graaf de Ribaucourt meer dan 100 ha in Laarne. In 1860 is er een tweede grootgrondbezitter. Het onroerend goed van Charles Rooman-De Block nam in vier decennia tijd toe van 17 ha 61 a 70 ca tot 128 ha 86 a 80 ca.

3. Evolutie grootgrondbezit 1819 – 1860.

Tussen 1819 en 1860 was er dus een sterke toename van het aantal grootgrondbezitters: van 14 naar 25. Zowel in 1819 als in 1860 lag het overwicht bij mensen die niet in Laarne gehuisvest waren. Daarenboven was de kwantitatieve toename bij de Laarnenaren kleiner dan bij de niet-Laarnenaren. De eerste groep nam met de helft toe (van 6 naar 9), maar de tweede groep verdubbelde van 8 naar 16.

4. Kort besluit.

In Laarne was er in het tweede kwart van de 19de eeuw een concentratie en monopolisatie van het grondbezit in handen van een kwantitatief zeer beperkte groep. Het merendeel van de gronden in de gemeente was in het bezit van mensen die geen deel uitmaakten van de lokale gemeenschap.

Het grootgrondbezit in Laarne bevond zich in het midden van de 19de eeuw in handen van edellieden, de stedelijke burgerij en magistraten. In de laatste categorie treffen we mensen aan uit de juridische sector (advocaat, notaris) en lokale mandatarissen. De cijfers van hun onroerend goed spreken voor zich; zij overtreffen ruimschoots het patrimonium van de lokale landbouwers.

Bronnen.

Geschreven bronnen.

Laarne.

Bewaarbibliotheek Vereniging voor Lokale Geschiedenis van Kalken en Laarne, Popkaart Laarne met bijbehorende legger.

Literatuur.

AFSCHRIFT A., BAETENS P., e.a., De Koninklijke Harmonie Sinte-Cecilia - De Sicambers Laarne, 1848-1998, in *Castellum*, XV, nrs. 1-2, 1998, p. 12.

10 Wij baseren ons op de lijst van AFSCHRIFT A., Het politiek personeel van de gemeente Laarne tijdens de Hollandse tijd (1814-1830) in *Castellum*, XXI nr. 1, 2004, p. 21.

AFSCHRIFT A., Het politiek personeel van de gemeente Laarne van het einde van het Ancien Regime tot de Franse tijd (1789-1814) in *Castellum*, XVIII, nr. 2, 2001, p. 3-43

DE WILDE J.R.J., Hoe de enclave Ertbuur deel ging uitmaken van de gemeente Laarne (1806-1810), in *Castellum*, XIV, nr. 2-3, 1997, p. 71-80.

DE WILDE J.R.J., De pachthoeve te Cattenaye in Laarne, in *Castellum*, XVI, nr. 1, 1999, p. 3-57.

DOUXCHAMPS H., LEFÈVRE J., La famille Christyn de Ribaucourt. II. Les Ribaucourt, in *Recueil généalogique et héraldique XXXIX*, Brussel, 1989, p. 463 e.v.

SCHEPENS E.L., Graaf, rentmeester en dienstpersoneel. Zakelijke en vriendschappelijke relaties tussen Prosper Christyn graaf de Ribaucourt en zijn rentmeester August Walrave, in *Castellum*, XVI, nr. 2, 1999, p. 13.

Bijlage.

Lijst van de vijfentwintig grootgrondbezitters in de gemeente Laarne die meer dan 10 ha bezaten in 1860.

Naam	Woonplaats	Bezit
DERIBAUCOURT, graaf Christiaen (sic) ¹	Brussel	166 ha 68 a 20 ca
ROOMAN-DEBLOCK, Carolus	Gent	128 ha 86 a 80 ca
ROOMAN, Hypolitus (advocaat)	Gent	76 ha 34 a 70 ca
DEGEYTER, Casimirus	Kalken	72 ha 09 a 00 ca
ROOMAN, Theodorus, Eugenius en Hypolitus	Gent	55 ha 06 a 70 ca
DELOOSE, Carolus Fidelius Ghislenus	Gent	39 ha 02 a 90 ca
BAUWENS, Amelia (Weduwe Antonius Droesbeke)	Gent	38 ha 34 a 50 ca
DEBBAUDT, Augustus-Amandus (landbouwer)	Laarne	37 ha 73 a 90 ca
GOETHALS, Sophia	Gent	29 ha 31 a 60 ca
VANPOTTELSBERGHE, Amedeus	Wetteren	26 ha 48 a 80 ca
WALRAVE, Augustus	Laarne	24 ha 02 a 30 ca
BAUWENS, kinderen Joannes (landbouwers)	Laarne	23 ha 68 a 50 ca
GOETHALS, Jacobus	Gent	20 ha 35 a 60 ca
LEBEGUE, Paulina	Gent	19 ha 36 a 00 ca
VERMEULEN, Casimir (landbouwer)	Laarne	16 ha 33 a 60 ca
DAUWE, Maria-Josepha (begijn)	Gent	16 ha 03 a 20 ca
GOETHALS, weduwe en kinderen Franciscus-Josephus	Gent	15 ha 25 a 80 ca
Laarne "den armen"	Laarne	14 ha 56 a 00 ca
DE WILDE, Seraphinus en vrouw Jacobus-Franciscus	Heusden	12 ha 72 a 80 ca
DELOOSE, Joannes	Gent	12 ha 50 a 90 ca
VANDERVENNET, Constantinus (landbouwer)	Laarne	12 ha 22 a 50 ca
BAUWENS, Joannes-Albertus (notaris)	Overmere	11 ha 65 a 50 ca
DRIEGHE, Livinus (winkelier)	Laarne	11 ha 40 a 20 ca
DE WILDE-VANDENABEELE Petrus-Joannes (landb.)	Laarne	11 ha 23 a 40 ca
De KERK van Laarne	Laarne	11 ha 01 a 70 ca

¹ Deze omschrijving in de legger van de Poppkaart is een foutieve weergave van de familienaam "Christyn de Ribaucourt". De naam van de graaf in die tijd luidde als volgt: Prosper Christyn de Ribaucourt (°1796-†1882).

LEON DE LATHOUWER (1929-2008), EEN KALKENSE SPORTMAN VAN FORMAAT.

André Van De Sompel

Daags voor het begin van de Olympische Spelen te Peking, op 7 augustus 2008, overleed Leon De Lathouwer.

Deze bijdrage gaat vooral terug op de tekst die in Vruchten van het Platteland nummer 16 werd opgenomen ter gelegenheid van het Belgisch Kampioenschap voor beloften en elite zonder contract te Laarne van 19 augustus 2007. Het gebruik van ander fotografisch materiaal rond Leon De Lathouwer dan in de hierboven aangehaalde studie en bijkomende detailgegevens, rechtvaardigen een gelijklopende bijdrage.

*Illustratie 1.
Leon De Lathouwer
als jeugdige renner.*

1. Het sportieve verhaal van Leon De Lathouwer.

Leon werd geboren in het gezin van Valere De Lathouwer (Kalken, 1907-1979) en Madeleine Romanie Baele (Kalken, 1903-1970). Hij werd te Wetteren geboren en groeide op in de Kalkense wijk Eesvelde.

Toen Leon als jongeling met zijn vader met de fiets naar familie in Wintham reed, moest zijn vader onderweg rusten, Leon echter niet. Leon's vader moet toen gezegd hebben: *Gij moet koersen.*

Een eerste wedstrijd reed hij in 1944 als niet-BWB-aangesloten onderbeginneling in een dorpje in de omgeving van Eke. De wedstrijd was eigenlijk uitgeschreven voor beginnelingen. Hij en enkele anderen van Eesvelde waren slechts meegereden om Valère De Smet aan te moedigen in zijn eerste wedstrijd gepland in Eke. Omdat ze daar samen niet mochten deelnemen aan de wedstrijd, besloten ze om verder te rijden naar het volgende dorp waar ze wel mochten deelnemen aan de wedstrijd voor beginnelingen. Leon mocht meerijden als onderbeginneling. Blijkbaar zou dat de enige koers zijn waaraan Valère De Smet zou deelnemen. Hij verdween uit die wedstrijd, maar Leon reed verder mee en ... won. Iedereen was al terug naar huis en Leon moest zo goed als alleen naar huis komen.

Illustratie 2.

Leon aan de start van een wedstrijd voor nieuwelingen te Tielt, 24 maart 1946.

Een eerste fiets kreeg hij van ex-renner Edward Vervaet, die toen velomaker op Eesvelde was, en die getrouwd was met Leons nicht Alfonsine Baele.

Over wedstrijden bij de categorieën van de nieuwelingen en junioren hebben we weinig informatie kunnen verzamelen. Over zijn exploten bij de liefhebbers hebben we des te meer informatie. We zullen ons echter beperken.

Leon bracht tijdens zijn ganse carrière veel volk op de been. Groepen Kalkense supporters kwamen met de fiets naar de wedstrijden om hem aan te moedigen.

Leon diende naarmate zijn carrière succesvol vorderde, op een aantal mensen en diensten beroep te doen om aan de geplande wedstrijden mee te kunnen doen.

Aankankelijk maakte hij gebruik van de vervoermogelijkheden van verre buur Achille Verhoeve. Een bijzondere herinnering had Leon aan Heusdenaar Trifon De Meester. Diens zoon koerste ook. Het kleine autootje vervoerde dus pa en ma De Meester, twee velo's en twee coureurs. 't Moet een hele belevenis geweest zijn.

Later kon hij ook beroep doen op Rudolf Pikhaus, Roger Van Damme, Marc De Meyer en Gustaaf Piens.

Het vervoer van de koersfiets was geen probleem. Romain Crommelinck werkte als smid en doet-alles in Tissage de Calcken. Hij maakte onder andere een systeem om op de Peugeot van Marc De Meyer te plaatsen zodat deze de fiets van Leon kon vervoeren.

Voor verdere verplaatsingen maakte hij soms gebruik van de trein. Diende hij te overnachten, dan kon dat bijvoorbeeld gebeuren bij oud-Kalkenaren, zoals bijvoorbeeld eens ter gelegenheid van de wedstrijd Luik-Bastenaken-Luik in een niet verder bepaald jaar. Leon overnachtte toen in Angleur bij Simonne Verschraegen, dochter van de Kalkense herbergier *Stien Dook* Verschraegen, die er woonde nadat ze met een Poolse soldaat getrouwd was. Vandaar uit vertrok hij 's anderendaags naar de start van LBL.

Leon De Lathouwer won op 20 juni 1948 op indrukwekkende manier de Ronde van België voor liefhebbers, een rittenkoers gespreid over zeven etappes. Die zege had hij toch wel deels te danken aan zijn mentor Achille Verhoeven die hem op een onnavolgbare wijze kon oppeppen.

Op maandagavond 21 juni 1948 werd die prestatie van Leon te Kalken uitbundig gevierd met een optocht en ontvangst door de notabelen.

Illustratie 3. Leon als overwinnaar in de Ronde van België voor liefhebbers, Sint-Truiden, 20 juni 1948.

Links van hem vader Valère De Lathouwer met de bloemen.

Illustratie 4. Huldiging Leon De Lathouwer na het behalen van de overwinning in de Ronde van België voor liefhebbers. Deze foto werd ook afgedrukt in dagblad Het Volk, 22 juni 1948.

Leon werd als liefhebber geselecteerd voor de Olympische Zomerspelen te Londen in 1948. De Olympische wegrit voor liefhebbers op 13 augustus 1948 had hij kunnen winnen. Leon lag aan het einde van de wedstrijd voorop, samen met de Brit Thomas. Wauters en de andere Belgen achtervolgden echter zodat beiden op vijf kilometer van de streep werden ingehaald. Uiteindelijk werd Wauters derde, Leon vierde en Van Roosbroeck elfde. De wedstrijd was bijna 195 km lang. De Belgische ploeg kreeg de gouden Olympische medaille van het landenklassement toegekend. De sporters kregen toen echter geen medailles zoals dat nu tijdens de Olympische Spelen gebeurt. Er was geen geld voor die eremetalen. Vandaar dat Leon van het Belgisch Olympisch Comité en de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin twee herinneringsmedailles kreeg aangeboden (zie illustraties 5 en 6)¹. Na de Olympische Spelen werd hij ook geselecteerd voor het WK in het Nederlandse Valkenburg op zaterdag 21 augustus 1948 ... als reserve, omdat hij reeds aan de Olympische Spelen had mogen deelnemen.

¹ Tijdens het BRTN-televisieprogramma Zomerkuren – Olympische Editie kreeg Leon op 6 augustus 1996 bijna vijftig jaar na datum symbolisch een gouden medaille aangeboden.

Illustraties 5 en 6. Voor zijn prestaties tijdens de Olympische Spelen te Londen ontving Leon op een later tijdstip twee herdenkingsplaketten.

De linkse draagt als inscriptie: B.O.C. – Olymp. Spelen – Londen 1948 – Wegwedstrijd – 1e – België – L. Delathouwer.

De rechtse heeft als inscriptie: De Minister van Volksgezondheid en van het Gezin aan Léon Delathouwer als herinnering aan de Olympische Spelen 1948

In 1949 won hij twee nationale titels, één bij de liefhebbers te Wetteren op zondag 24 juli 1949 en één bij de militairen korte tijd voordien. Die wedstrijd op dinsdag 21 juni 1949 over 118 km te Brussel legde Leon af in 3 uur tien minuten en drie seconden.

Volgens Leon was vooral zijn moeder blij. Het feit dat hij twee identieke truien van Belgisch Kampioen had, scheelde in de was en in de plas.

Illustratie 7. Leon De Lathouwer wordt kampioen van België bij de militairen, Brussel, 21 juni 1949.

Deze illustratie verscheen ook in Gazette du Soldat, 3 juli 1949.

Illustratie 8. Leon De Lathouwer na het behalen van de nationale titel bij de Liefhebbers te Wetteren, omstuwd door supporters, 24 juli 1949.

Over het wegkampioenschap bij de liefhebbers te Wetteren vonden we in weekblad *De Schelde* van 31 juli 1949 onder de titel *Naklanken over het Nationaal Baankampioenschap voor liefhebbers* volgend relaas: (...) *Bij het ingaan van de tweede ronde ging de kat op de koorde. Op Overbeke speelden vier renners schampavie, namelijk Delathouwer, Neyt, Van Rompay en De Vos. Enkele kilometer verder wisten Wijckstand en Van Steenkiste de vluchters te vervoegen. Te Aalst bedankte Leon De Lathouwer voor het gezelschap en vliegt onweerstaanbaar weg. Naarmate de kilometers vorderen wordt de gaping groter. Iedereen kent het spannend einde. Leon rijdt met een gebroken vork. Niettegenstaande hij van rijwiel moest veranderen, wist hij de achtervolgers achter zich te houden en komt hij alleen toe op de Jan Broeckaertlaan.*

Illustratie 9. Leon in de tricolore trui na het behalen van de titel bij de liefhebbers te Wetteren, 24 juli 1949.

Kalken vierde de Belgische kampioen met een grootse hulde en optocht op zondag 31 juli 1949. Iedereen met naam en faam in de gemeente, elke buurt, elke vereniging werkte eraan mee. Het resultaat was een nog grotere stoet dan tijdens de viering van het jaar voordien. Er bestaat trouwens nog filmmateriaal van². Straten werden versierd en Guy Roels³ herinnerde zich dat zijn grootvader voor elk huis in de Vaartstraat een bordje geschilderd had met daarop gelukwensen en groeten aan *Latte*.

² Verzamelingen Marc Clement en Jan De Meyer.

³ Gesprek met Guy Roels, 9 augustus 2006.

Voor het Wereldkampioenschap te Kopenhagen van zaterdag 20 augustus 1949 was hij eveneens geselecteerd. Mecenas Gustaaf Piens en verzorger Robert Clement vergezelden de jonge sportman. Leon miste daarin de beslissende ontsnapping en reed bovendien plat op het einde van die wedstrijd.

*Illustratie 10. Leon De Lathouwer (renner rechts) met een aantal ploegmaats aan de start van een wedstrijd (liefhebbers of onafhankelijken).
Rechts naast Leon verzorger Robert Clement.*

“Latte” won als onafhankelijke enkele belangrijke klassiekers tijdens de periode 1950-1951. Hij werd in de kranten de *Prins der Onafhankelijken* genoemd.

Illustratie 11. Leon in actie (tweede positie).

Illustratie 12. Leon De Lathouwer na een klassieke overwinning met voorsprong in Brussel-Luik, met aankomst op de piste bij de onafhankelijken, 25 juni 1950.

Midden: Henri Tijtgat (2de), rechts Lucien Deman (3de).

In 1952 werd hij beroepsrenner. Regelmatig won hij een wedstrijd, maar de wedstrijd die hem het best lag, was het Kampioenschap van Vlaanderen te Koolskamp. Hij veroverde die titel in 1953 en in 1955.

Illustratie 13. De trofeeën behaald als overwinnaar van het kampioenschap van Vlaanderen te Koolskamp (1953 en 1955): een gesmede palm en twee herinneringsborden.

Leon behaalde vooral tijdens de eerste jaren van beroepsrennerscarrière overwinningen. Tijdens zijn laatste drie seizoenen (1957-1959) moest hij het zonder zeges stellen. De carrière van Leon eindigde abrupt door een zware val tijdens een criterium te Dendermonde op 21 juli 1959.

De gevolgen van die val maakten een terugkeer in het wielerpeloton onmogelijk. Dat Leon uitermate gewaardeerd werd, blijkt uit de hulpactie die na zijn ongeval werd opgestart. Rik Van Looy won later te Dendermonde de beroepsrennerswedstrijd waarvan de opbrengst voor Leon en zijn gezin bestemd was.

2. Geen resultaat zonder begeleiding en steun.

Kort na WO II hielden Maurits De Wannemaeker en vooral Leon De Lathouwer de Kalkense eer op het hoogste wielerniveau hoog.

*Illustratie 14.
Huwelijksfoto
Leon De Lathouwer
– Elza Hoogewijs
(1932-1996),
februari 1952.*

Illustratie 15. Supporters van Leon in de herberg van Anna Veeckman.

Illustratie 16. Leon en enkele supporters vóór zijn supporterslokaal, café Schoonaarde op de wijk Eesvelde, bij Anna Veeckman.

Een aantal families was de sport en de wielersport in het bijzonder ten zeerste genegen. In andere families zagen vader of moeder de sportkeuze van hun zoon niet altijd zo goed zitten. Meerdere factoren speelden daarbij een rol: de materiaalkosten, schrik voor ongevallen, de verzorging en, misschien nog het meest, de niet-sociale aanvaarding van het wielrennen bij vrienden en familie. Allerlei verhalen zijn bekend: van het verstoppen van de koersvelo bij vrienden of burens tot het uitstellen van aan wielersport doen tot na het huwelijk. Het lijkt misschien allemaal vanzelfsprekend, maar de rol van de familieleden in het wielravontuur van een van de kinderen, mag niet geminimaliseerd worden. Vandaar dat de moeder van Leon De Lathouwer niet wou dat diens broer Robert in de voetsporen van Leon trad. Leon maakte tijdens een van zijn eerste wedstrijden een erge val en moeder Madeleine wou niet dat hij nog iets met het wielrennen te maken zou hebben. Naderhand draaide moeder echter bij.

Madeleine Baele zorgde ervoor dat haar zoon de gepaste maaltijden zou krijgen en dat was in die naoorlogse periode geen sinecure. *Sulkerplets* met eieren kreeg Leon dus zeker niet voorgeschoteld. Leon De Lathouwer durfde op een wedstrijd-dag omstreeks 10 uur bij de plaatselijke beenhouwer een stukje fijngehakt biefstuk bestellen. Dat verorberde hij dan rauw.

Leon had een uitgebreide familiekeren die het wielrennen zeer genegen was en die zorgden voor een ideale sfeer.

De personen die voor de verzorging van de renners instonden, vóór, tijdens en na de wedstrijden, waren niet onbelangrijk. Die taak werd rond Leon uitgevoerd door Robert Clement.

“Lichaamsoefeningen” waren ook een deel van Leons trainingsprogramma. Daarvoor kon hij terecht bij Albert Persijn, bezieler van de kort na WO II opgerichte Kalkense bokscub⁴.

De supportersclubs van de wielrenners werden na WO II ervaren als een nieuwe ontspanningsvorm en organisatievorm voor de gewone werkman en de kleine zelfstandige, naast de reeds lang bestaande socio-culturele verenigingen zoals KWB, de Boerenbond enz...

De supportersclubs probeerden de meest dringende noden van hun renner(s) te lenigen, zowel op financieel als op moreel vlak. Meestal was een kapitaalkrachtige persoon de oprichter of de voorzitter van zo'n vereniging. Vergeten we in dit geval de Eesveldse familie Verhoeven en Gustaaf Piens niet. Zij steunden onder andere ook de werking rond Leon De Lathouwer.

Gegevens over een supportersclub rond Leon De Lathouwer vonden we voor de periode 1952-1959. Een Klaasbal in zaal Koninklijke Harmonie en de organisatie van een wielervedstrijd waren de jaarlijkse grote activiteiten.

Een van de verantwoordelijken van de supportersclub was onderwijzer Jozef Meys. Het supporterslokaal was in eerste instantie gevestigd in de herberg van weduwe Anna Veeckman, later in de herberg die Leons vrouw uitbaatte.

⁴ Gesprek met Mariette Rubbrecht, 20 april 2008.

De algemene tendens tot het inrichten van wielervedstrijden ter gelegenheid van wijkkermissen bleef tijdens de eerste twee decennia na de Tweede Wereldoorlog behouden. Meer nog, de successen van Leon De Lathouwer zorgden voor een heropleving van bepaalde wijkkermissen. Een voorbeeld hiervan blijkt Heirwegkermis te zijn, met een wedstrijd voor junioren waarin Leon De Lathouwer en Livien Lerno het tegen elkaar opnamen. De familie Lerno was familiaal nauw verbonden met de familie van smid Edgard D'Hondt uit Kalkendorp. We kunnen ons vandaag de dag moeilijk voorstellen dat voor een 'gewone' lokale wielervedstrijd duizenden toeschouwers konden gemobiliseerd worden. Maar in het pré-televisietijdperk kon dat blijkbaar zonder moeite.

Illustratie 17. Leon en vrouw Elza met dochterje Odette, geflankeerd door verzorger Robert Clement.

De inrichting van wielervedstrijden voor beroepsrenners was een grote uitdaging. In de periode 1945-1960 werd onder de benaming Vlaamse Pijl in Kalken (minstens) acht keer een beroepsrennerswedstrijd ingericht. Het is duidelijk dat de wedstrijden van 1945 en 1947 ingericht werden omdat de plaatselijke De Wannemaeker op dat moment beroepsrenner was. De wedstrijden tijdens de periode 1955-1960 waren dan weer als een hommage aan Leon De Lathouwer bedoeld. Geen van beiden slaagde erin in eigen dorp de overwinning te behalen.

Waarschijnlijk was de organisatie van die wedstrijden in handen van een gemeentelijke werkgroep of van het gemeentelijk sportcomité (vanaf 1954). Vast staat dat meester Jozef Meys er sterk bij betrokken was.

3. Slotgedachte.

Leon De Lathouwer mocht tijdens zijn wielercarrière, die liep van 1944 tot 1959, van heel wat overwinningen genieten. De successen van Leon waren ongetwijfeld een stimulans voor heel wat Kalkense jongeren.

Die successen hadden ook tot gevolg dat een ganse gemeenschap zich rond hem schaarde. Zo kort na WO II was het voor zijn supporters en Kalken een uitgelezen mogelijkheid om zich te profileren en de nog steeds zwaar wegende oorlogsgevolgen in een hoek te duwen.

Illustratie 18. Leon De Lathouwer werd in Kalken uitbundig gevierd, onder andere met een stoet na het behalen van de nationale titel bij de liefhebbers in 1949⁵.

⁵ Op de kaftomslag van *Castellum* jg XXIV, nr. 3, september 2007 werd een foto van een groep uit de stoet van 1949 afgedrukt. Voor zijdelingse gegevens over *Lattes* carrière, zie LAUWAERT M., Maurits De Lathouwer (1913-1983), een veelzijdige Kalkense sportliefhebber, in *Castellum* jg XXIV, nr. 3, september 2007, p. 7-16.

Zoveel jaar na de puike prestaties van Leon spreken leeftijdsgenoten nog steeds met ontzag en eerbied over het kunnen van Leon.

Hij was een natuurtalent dat echter, althans naar het gevoel van vele wielerliefhebbers, bij de beroepsrenners niet volledig tot uiting kwam omdat motivatie, doorzettingsvermogen en financiële mogelijkheden niet altijd voldoende aanwezig waren.

Ik had in augustus 2006 een lang gesprek met Leon De Lathouwer. In zijn woonplaats hingen herinneringen aan de belangrijkste successen uit zijn wielersportloopbaan. Ik herinnerde mij die stukken ook nog in de herberg van Leon en zijn vrouw Elza gezien te hebben. Sporen naar het verleden koesterde Leon, zonder hoog op te lopen met zijn prestaties uit een ver verleden.

We zijn er echter van overtuigd dat vele Kalkenaren, supporters en wielerliefhebbers tijdens de uitvaartplechtigheid in de Sint-Denijskerk van Kalken op 14 augustus 2008 wel met dankbaarheid en eerbied hebben teruggedacht aan Leon en zijn sportprestaties.

Bronnen.

Geschreven bronnen.

Groot-Bijgaarden.

Corelio, Archief dagblad Het Volk, zomer 1948 en zomer 1949.

<http://www.wielerarchieven.be/forum>

Literatuur.

LAUWAERT M., Maurits De Lathouwer (1913-1983), een veelzijdige Kalkense sportliefhebber, in *Castellum*, jg XXIV, nr. 3, september 2007, p. 7-16.

VAN DE SOMPEL A., De kermistraditie voorbij. Honderd jaar wielrennen te Kalken (1907-2007), in *Vruchten van het platteland 16*, Laarne, 2007.

Mondelinge bronnen.

Kalken.

Vooraf gesprekken met Leon De Lathouwer en familie Robert De Lathouwer – Monique De Kegel en illustraties uit verzamelingen Leon De Lathouwer, familie Robert en De Lathouwer – De Kegel, Marc Clement en Ira De Lathouwer.

Bijlage.

Overzicht van de sportieve carrière van Leon De Lathouwer.

Hij doorliep volgende BWB-categorieën:

- nieuwelingen onder de 16 jaar (1945)
- nieuwelingen BWB (1946-1947)
- liefhebbers (1947-1950)

- onafhankelijken (1950-1952)
- beroepsrenners (1952-1959)

Hij behaalde volgende overwinningen:

- 11 overwinningen bij nieuwelingen onder 16 jaar, 1945.
- 14 overwinningen bij nieuwelingen BWB, 1946.
- 16 overwinningen bij nieuwelingen BWB, 1947.
- 3 overwinningen bij liefhebbers BWB, 1947.
- 34 overwinningen bij de liefhebbers, 1948-1950.
- 14 overwinningen bij de onafhankelijken, 1950-1951.
- 14 overwinningen bij de beroepsrenners, 1952-1959.

Als belangrijkste overwinningen kunnen vermeld worden:

- Gouden Medaille OS Londen ploegenklassement wegwedstrijd en 4de plaats wegwedstrijd liefhebbers, 1948.
- Winnaar Ronde van België liefhebbers, 1948.
- Nationaal kampioen bij de militairen, 1949.
- Nationaal kampioen liefhebbers, 1949.
- Winnaar klassieker Brussel-Luik, onafhankelijken, 1950.
- Winnaar klassieker Luik-Charleroi-Luik, onafhankelijken, 1950.
- Winnaar klassieker Circuit du Disonais onafhankelijken, 1951.
- Kampioen der beide Vlaanderen te Gits bij de onafhankelijken, 1951.
- Kampioen van Vlaanderen te Koolskamp, beroepsrenners, 1953.
- Kampioen van Vlaanderen te Koolskamp, beroepsrenners, 1955.

Ploegen waarvoor Leon uitkwam:

- 1950: Alcyon – Dunlop als onafhankelijke
- 1951: individueel als onafhankelijke
- 1952: Van Hauwaert vanaf 23 april 1952
- 1953: Van Hauwaert
- 1954: Van Hauwaert
- 1955: Guerra/Van Hauwaert – Maes Pils
- 1956: Faema – Van Hauwaert – Guerra
- 1957: Dossche Sport/Plume Vainqueur – Regina
- 1958: Dossche Sport
- 1959: Dossche Sport

SCHOOLFOTO GEMEENTESCHOOL LAARNE, EERSTE LEERJAAR, SCHOOLJAAR 1942-1943.

Foto en naamgeving van Julien en Rachel De Mey – Raman

Tijdens WO II verbleven enkele klassen van de gemeenteschool tijdelijk in het kasteel van Laarne. De schoollokalen waren toen immers ingenomen door de Duitse bezetter.

Of mevr. Mehuys – Van Damme dat prettig vond, is zeer de vraag. De leerlingen vonden het alvast fantastisch.

Laatste rij, van links naar rechts:

Jozef Van Peteghem, Victor De Geest, Roger de Brouwer, René Braeckman, Maurice Raman, Marcel Lammens, André Van Loo, Louis Verniers, Marcel De Vijlder, Medard De Blicke, Etienne Rogiers, Georges Vlamminck, Roger De Clerck.

Middelste rij, van links naar rechts:

Henri Verlinden, Cyriel Bogaert, Maurice De Kegel, Alfons Vispoel, Placide Claus, Georges Bracke, Remi Baetens, August De Schrijver, Gilbert Augustijn, Georges Callebaut, Antoon Afschrift, Julien De Mey.

Voorste rij, van links naar rechts:

Willem Gaublomme, Michel David, Antoine Van Acker, Julien De Kezel, André Vispoel, André Bijn, Julien De Moor, Michel Scheire, Emiel Heirman, Willy Schatteman, Honoré Dauwe.

SCHOOLFOTO PAROCHIALE MEISJESSCHOOL LAARNE, ZEVENDE LEERJAAR, SCHOOLJAAR 1952-1953.

Foto en naamgeving van Julien en Rachel De Mey – Raman

Eerste rij, van links naar rechts:

Rachel Raman, Yvonne Clerick, Mariette De Corte, Arlette Willems, Jeanine Van Den Abbeele, Andrea Scheire, Marcella De Cock, Martha De Vijlder en Lisette Van Der Vennet.

Tweede rij, van links naar rechts:

Judith De Vreeze, Simonne Van Damme, Mariette Raman, Lisette De Backer, Angèle De Veirman, Henriette Willems, Bertha De Vlaminck, Rita Van De Velde en Lisette Jacobs.

Derde rij, van links naar rechts:

Germaine Smekens, Suzanne Van De Velde, Suzanne Van De Vijver, Liliane Baetens, Martha De Clerck en Godelieve Haeghens.

REACTIES OP DE INHOUD VAN HET TIJDSCHRIFT NUMMER CASTELLUM 2008/2.

1. De Vlaamse Vriendenkring Laarne.

Dank zij lezers Bert Van De Velde, Anna Van Laecken en Maurits Clinckspoor konden we de verzameling van de nummers van de Vlaamse Vriendenkring vervolledigen.

De reeks zal dan ook in onze bibliotheek ter beschikking staan van elke geïnteresseerde.

2. Illustratie Kalkenkermis 1936 en niet 1938.

Op de kaft stond een foto die we dateerden als een foto die genomen werd ter gelegenheid van Kalkenkermis 1938 – zoals wijlen dr. Paul Sonnevillie beweerde. Bij verder onderzoek blijkt het om Kalkenkermis 1936 te gaan.

Behalve kermiskraampjes was er ook een stoetfragment op te zien. Uit de verzameling van Guy Roels dook een tweede foto met ander stoetfragment op, genomen vanop dezelfde plaats (zie onderaan). De nummerplaat van de auto linksonder op de foto moet uitgereikt zijn omstreeks 1932.

Illustratie 1. Deelnemende groep aan de inhuldigingsstoet van pastoor A. Verschraegen op de achtste dag van Kalkenkermis 1936, zondag 27 september 1936.

Het Liber Memorialis, dat in de pastorij van de parochie Sint-Denijs Kalken wordt bewaard, geeft verdere uitleg over die gebeurtenis. Pastoor Albert Verschraeghen noteerde het volgende:

Den 22 augustus 1936 heeft zijne Excellentie Monseigneur Coppieters, Bisschop van Gent, mij benoemd tot pastoor te Kalken. Voorheen was ik bestuurder der technische school te Deinze.

Albert Verschraeghen.

Den 24 september vertrok E.H. Botteldoren naar Sint-Blasius-Boekel. Deze eerbiedwaardige grijsaard werd door allen geacht en bemind. Hij heeft de parochie gedurende 32 jaren wijselijk en ijvervol bestuurd.

Den 27e september werd ik geïnstalleerd door Z.E. Heer Ongeval, pastoor-deken van Wetteren. Mijne getuigen waren E.H. Van Laere, pastoor-deken van Deinze en E.H. Faelens, pastoor van Heilig Kerst te Gent, mijne geboorteparochie.

De parochianen hadden de som van tien duizend frank samen gebracht om de feestelijkheden te bekostigen. Zij hadden een stoet ingericht, samengesteld uit 52 groepen en zes wagens. Alle huizen waren versierd en bevestigd.

Helaas! Alles werd jammerlijk gestoord door den plassenden regen die niet ophield te vallen den gansen dag door. In de kerk kon alles ordentelijk geschieden. Na de kerkelijke plechtigheid ontving ik al de overheden en notabelen.

Voor al het gegeven uit de laatste alinea geeft aan dat de foto dateert van september 1936.

Castellum

Driemaandelijks tijdschrift van de VERENIGING VOOR
LOKALE GESCHIEDENIS VAN KALKEN EN LAARNE.

Dienst Wettelijk Depot nr. B.D. 40.652.

Oplage: 320 exemplaren.

Omslagillustratie: Georges Dult aan het werk in de bakkerij.

INHOUD.

Editoriaal.

André Van De Sompel 3

Honderd jaar bakkerij Dult in Laarnedorp (1908-2008).

Luc De Ruyver en Antoon Afschrift 5

Rodolphe De Bruycker, bijna een eeuw na zijn overlijden
bijgezet in de crypte van het fort van Loncin.

André Van De Sompel 17

Grootgrondbezit te Laarne in 1860.

Johan R.J. De Wilde 24

Leon De Lathouwer, een Kalkense sportman van formaat.

André Van De Sompel 28

Schoolfoto gemeenteschool Laarne, eerste leerjaar, schooljaar 1942-1943.

Julien en Rachel De Mey-Raman 45

Schoolfoto parochiale meisjesschool Laarne, zevende leerjaar, 46
schooljaar 1952-1953.

Julien en Rachel De Mey-Raman

Aanvullingen op het voorgaande tijdschriftnummer. 47

Inhoud. 49